

Una ullada al CEP de Manacor: un CEP amb vocació innovadora

Una mirada al CEP de Manacor: un CEP con vocación innovadora

A look at the CEP in Manacor: an innovative in-service teacher training centre

Onofre Ferrer Riera, oferrer@cepmanacor.es

Director del CEP de Manacor

Resum

Origen del centre de professorat de la zona del Llevant de Mallorca. El CEP de Manacor va ser creat l'any 1988 i de llavors ençà sempre s'ha caracteritzat pel seu esperit innovador. El CEP de Manacor, a més de desenvolupar les activitats bàsiques pròpies de cada CEP, ha estat pioner en iniciatives com ara l'impacte a les formacions mitjançant els treballs d'aplicació a l'aula, establir la figura de l'assessor de referència als centres i, sobretot, tenir una gran vocació per establir la dimensió europea i treballar-hi, participant en diferents tipus d'accions. L'equip del CEP de Manacor sempre ha dut a terme la filosofia del treball en equip i la il·lusió de seguir contribuint a la millora de la formació del professorat.

Paraules clau

CEP de Manacor, centres de professorat, formació contínua, formació permanent.

Resumen

Origen del centro de profesores de la zona del Levante de Mallorca. El CEP de Manacor fue creado en el año 1988 y desde entonces siempre se ha caracterizado por su espíritu innovador. El CEP Manacor además de desarrollar las actividades básicas propias de cada CEP, ha sido pionero en iniciativas como fue en su momento el impacto en las formaciones mediante los trabajos de aplicación en el aula, responsables de establecer la figura del asesor de referencia en cada centro y, sobre todo conocidos por la gran vocación de establecer y trabajar con la dimensión Europea, participando en diferentes tipos de acciones. El equipo del CEP Manacor siempre ha llevado a cabo la filosofía del trabajo en equipo y la ilusión de seguir contribuyendo a la mejora de la formación del profesorado.

Palabras clave

CEP de Manacor, centros de profesores, formación continua, formación permanente.

Abstract

The paper studies the origins of the in-service teacher training centre (CEP) in eastern Mallorca. The CEP in Manacor was created in 1988 and since then, has been known for its innovative spirit. By further developing each CEP's basic activities, the CEP in Manacor has pioneered initiatives on the impact on applied classroom training and also been responsible for establishing the post of guidance counsellor at each school. It is especially well known for its work esta-

blishing and working with the European dimension and has taken part in different kinds of actions. The team at the CEP in Manacor has always subscribed to the philosophy of teamwork and enthusiasm in order to keep on contributing to the betterment of teacher training.

Keywords

CEP Manacor, in-service teacher training schools, continuing education, lifelong learning.

1. EL CEP DE MANACOR

Ubicat en una ciutat famosa, entre d'altres coses, per la figura de Simó Tort Ballester, un dirigent de les revoltes de la Part Forana, i per les perles artificials, podria molt bé haver-se produït una osmosi mitjançant la qual les virtuts i els defectes inherents a aquesta situació haguessin impregnat el Centre de Professorat. Si haguéssim de fer una autoavaluació en què només s'hagués de destacar un sol tret distintiu del CEP de la zona del Llevant mallorquí, podríem afirmar que som inquietos com en Simó Tort i feiners com la indústria perlera, cosa que ens donaria una característica molt fàcil de determinar: *esperit innovador*.

Després d'una sèrie d'anys en fase d'assentament i organització estructural a partir de la seva creació el 1988, el centre va assolir la majoria d'edat i començà a treballar en projectes innovadors, nascuts al mateix equip, per a la formació permanent. Volem mostrar-ne alguns.

El 1997, quan els requisits de certificació per a la resta dels centres de professorat sols eren de caire assistencial a les activitats, l'equip de Manacor estimà que, per constatar que la formació havia provocat uns certs canvis metacognitius, de transferència o d'impacte, calia que el professorat assistent demostrés, mitjançant *un treball d'aplicació a l'aula, el centre o la feina*, la utilització dels coneixements o tècniques presentats a l'activitat de formació. Fou per això que s'introduí

aquest treball d'aplicació en el disseny de l'activitat, i també es convertí en un requisit de certificació de la formació.

Aquesta mesura diferencial de la resta de les institucions de formació de les Illes, en aquells moments ens va dur molts de problemes, tants, que ens vàrem sentir obligats a retirar-la. Però el temps i els canvis de mentalitat i d'òptica de la formació del professorat ens han acabat donant la raó. Ara és gairebé impossible pensar que es pot dissenyar una activitat sense tenir en compte, com a objectiu prioritari, l'aplicació d'allò que s'ha après a l'aula o al centre.

En el mateix període, el CEP va establir la figura de *l'assessor/a de referència* de centre, persona encarregada de contactar amb el centre, detectar i definir la formació adient i col·laborar directament amb els responsables del centre. Figura que, si bé ja era aplicada en alguns altres CEP, no tenia delimitades certes funcions de caire proper al centre, i es reduïa a un tractament merament burocràtic o administratiu. Ara aquesta figura està consolidada en la totalitat de la xarxa de formació.

Paral·lelament, el 1996 havia començat a germinar la *vocació europea* del CEP de Manacor. Recordem que en aquella època parlar de projectes europeus, de beques del Consell d'Europa, de visites d'estudi, etc., era un exercici voluntari de ciència ficció. No hi havia a la Conselleria d'Educació un servei específic de programes internacionals, per tant, el CEP de Manacor

va iniciar un camí en solitari cap a la difusió d'aquests projectes de formació del professorat per implicar els centres escolars.

Però, a més a més, vam predicar amb l'exemple. Primer participant en cursos de formació europeus Comenius, després sol·licitant i coordinant, de 1998 a 2001, un projecte europeu Comenius 3.1 denominat «Making Europe in service teacher training», en què, conjuntament amb la Universitat de Magisteri d'Islàndia, el CIDI de Roma i l'Institut Nacional d'Educació d'Eslovènia, vam treballar una temàtica totalment nova en aquella època: *la creació de la modalitat mixta (fase presencial i fase a distància) en la formació permanent del professorat*. El projecte va tenir les seves repercussions, sobretot en la conscienciació de la necessitat d'introduir la modalitat a distància en la formació al llarg de la vida del professor, però aprofitant a la vegada els grans avantatges de la modalitat presencial.

Aquesta participació va donar un segell prototípic als assessors del CEP manacorí: tothom va entendre la necessitat d'incorporar les tecnologies de l'educació a la seva feina assessora, tret que no sols es manté a dia d'avui sinó que s'ha incrementat exponencialment. De fet, durant alguns anys tots els nostres assessors i assessores han anat desenvolupant una tutoria en les activitats a distància organitzades pel servei de formació, a més d'elaborar activitats de modalitat mixta. Enguany, dissortadament, ens hem vist obligats a reduir-les per necessitats de servei.

La realització de *cursos Comenius* duts a terme per professorat estranger al CEP de Manacor i de *visites Arion* (ara denominades visites d'estudi), a càrrec de persones amb responsabilitat en l'educació en països de la Comunitat Europea, va convertir-se en un compromís anual de l'organització, que va donar a conèixer la realitat de les Illes Balears a gent de tot Europa. Cal dir que, durant aquesta època, es van produir molts de canvis conceptuals a la Conselleria i ja s'havia previst el Servei de Programes Internacionals, el qual assumí les tasques de difusió i suport als centres.

Després d'un període de sedimentació vocacional europea, el CEP es va adonar que a la nostra comunitat no hi havia cap tipus de coordinació efectiva entre la formació inicial i la formació permanent i, preocupats per aquesta situació, ens vam posar en contacte amb el Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació de la UIB. Fruit d'aquesta cooperació

i a la vegada necessitat, va sorgir un nou projecte europeu amb l'objectiu de determinar les *competències específiques del professorat europeu*. Després d'un acurat sistema de selecció d'institucions de formació inicial i/o formació permanent, s'escolliren països com ara Holanda, Noruega, Polònia, Dinamarca i Romania, que compartiren amb les dues institucions balears el projecte.

El projecte europeu COPE amb títol original «Competences of Professional Educators in Europe» ha estat integrat per la Universitat de Twenthe i el Saxion Hogescholen (Holanda), el CVU Jelling (Dinamarca), la Universitat de Bergen (Noruega), la Universitat de Bucarest i el centre de professorat CCD Bucuresti (Romania), la Gornoslaska Wyzsza Szkoła Pedagogiczna Myslowicach i el centre de professorat TCEI de Gdansk (Polònia), la Universitat de les Illes Balears i el CEP de Manacor (coordinadors i promotors del projecte). Aquest projecte acabà el passat mes de gener, amb èxit i amb el compromís d'organitzar cursos de difusió dels resultats per Europa a càrrec dels participants. Per tant, com es pot veure, la vocació europea no és un fet aïllat, sinó que començà l'any 1996 i encara és vigent a data d'avui.

Un altre tret innovador ja el 1996 que s'ha mantingut fins ara és el *treball en equip*. En aquella època, el centre va iniciar una dinàmica que ara es denomina pràctica reflexiva, analitzant les seves activitats de forma conjunta i aportant continuament millores a aquestes activitats. Vam difuminar la figura de l'assessoria aïllada, i el treball en equip es va convertir en un referent en la tasca diària. Aquesta dinàmica s'ha vist i es veu reflectida en moltes vessants. Per citar-ne algunes de les darreres, el disseny i la posada en escena de la programació de la tasca per fer en els projectes experimentals de competències bàsiques, els tallers informàtics d'escola 2.0, o la formació de funcionaris en pràctiques i interins novells es duen a terme al nostre CEP de forma col·legiada i distinta de la resta de centres de professors.

El 2004 vam iniciar una modalitat distinta de la que fins llavors es feia. L'objectiu era apropar l'escola a la ciutadania i viceversa. Amb la col·laboració de la Regidoria d'Educació i Cultura de l'Ajuntament de Manacor, vam idear un *cicle de conferències* adreçades a aquesta franja intermèdia entre escola, família i poble. Aquest model va tenir molta acollida i ara ja és un clàssic en les activitats de formació de la xarxa.

També cal destacar l'itinerari formatiu del col·lectiu de professorat de matemàtiques que es va iniciar de forma puntual el curs 1991-92, a través de cursos i seminaris sobre metodologia i la utilització dels recursos didàctics a l'àrea. La seva continuïtat, any rere any, fa que a partir de l'any 2002 passi a convertir-se en un seminari permanent, del qual la constància en la detecció de necessitats, en la innovació i en l'elaboració de material didàctic ha esdevingut fonamental per a la celebració bianual de la Festa de les Matemàtiques i la creació de la Societat Balear de Matemàtiques, SBM-XEIX.

Seguint amb aquesta línia podríem anar esmentant altres activitats innovadores com el projecte ecoam-

biental iniciat el curs passat, els seminaris de 0-3 anys iniciats conjuntament amb l'Ajuntament de Manacor quan ningú encara no parlava de la formació d'aquest sector educatiu, la proposta (acceptada) d'incorporar a la xarxa una assessoria de llengües estrangeres i programes internacionals, etc.

Però totes aquestes iniciatives tan sols són pedres que deixem col·locades en el camí, i nosaltres no tenim vocació de mirar enrere si no és per millorar el present. Amb l'equip del CEP tenim la il·lusió necessària per continuar aportant petites iniciatives, amb la finalitat que la formació del professorat sigui efectiva i tingui el seu reflex en la formació de l'alumnat de les Illes Balears.

Per citar aquest article:

Ferrer Riera, O. Una ullada al CEP de Manacor: un CEP amb vocació innovadora. *Innov[IB]. Recursos i Recerca Educativa de les Illes Balears*, 2. 201-204.
Obtingut de: <http://www.innovib.cat/numero-2/pdfs/art19.pdf>